

На основу члана 5. став 1. т. а. и б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 59/13 и 4/17), члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. став 1. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 11. сједници, одржаној 29.10.2024. године, доноси

О Д Л У К У
О ПРИВРЕМЕНИМ МЈЕРАМА МИКРОКРЕДИТНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА
ЗА ОДОБРАВАЊЕ ОЛАКШИЦА ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА
ЗА ИЗМИРЕЊЕ КРЕДИТНИХ ОБАВЕЗА

Предмет

Члан 1.

- (1) Овом одлуком утврђују се привремене мјере за клијенте микрокредитних организација (у даљем тексту: МКО), са циљем ублажавања негативних економских посљедица узрокованих отежаним условима пословања привредних друштава која су погођена тешком економском ситуацијом и којима је ограничено пословање, у сврху очувања стабилности микрокредитног сектора Републике Српске.
- (2) Привремене мјере из става 1. овог члана односе се на:
 - 1) одобравање олакшица клијентима МКО који су погођени негативним ефектима, у виду репрограма односно реструктурирања кредита,
 - 2) посебна правила за управљање кредитним ризиком, која МКО примјењује у случају да одобри посебне мјере клијенту МКО.
- (3) МКО одобрава олакшице, односно посебне мјере из члана 3. ове одлуке клијентима МКО са циљем превазилажења потешкоћа са којима се исти суочавају, те пружања олакшица клијентима МКО како би у наредном периоду уредно измиривали своје обавезе према МКО.
- (4) МКО може на захтјев клијента МКО одобрити посебне мјере за све његове кредитне обавезе, по којима дужник нема кашњења и/или нема кашњење дуже од 30 дана.
- (5) Одредбе ове одлуке примјењују се на МКО са сједиштем у Републици Српској, којима је Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) издала дозволу за рад.

Појмови

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овој одлуци имају сљедеће значење:

- 1) **Кредитне обавезе** су потраживања МКО од физичких лица насталих по основу укупног износа доспјеле и недоспјеле главнице, обрачунате и ненаплаћене камате и накнаде везане за кредитни посао.
- 2) **Клијент МКО** је физичко лице чија је кредитна способност погоршана или би могла бити погоршана, а која су запослена, или су била запослена током 2024. године а најкасније до тридесетог дана прије дана подношења захтјева за посебне мјере из ове одлуке, у привредним друштвима која су погођена тешком економском ситуацијом и којима је ограничено пословање, односно физичко лице чији су извори за отплату усљед тога смањени или би могли бити смањени и тиме му је отежано, онемогућено или ће бити онемогућено уредно измиривање обавеза према МКО.
- 3) **Посебне мјере** су мјере привременог карактера и односе се на пружање олакшица у виду могућности одгоде плаћања кредитних обавеза, репрограмирања кредитних обавеза или одобравање других олакшица које имају за посљедицу модификацију кредитних обавеза које је МКО одобрила физичким лицима са циљем ублажавања негативних посљедица на кредитну способност клијента МКО, а уз предузимање свих осталих мјера за управљање кредитним ризиком.

Посебне мјере

Члан 3.

- (1) МКО може одобрити клијентима МКО из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке следеће посебне мјере:
 - 1) мораторијум, односно одгоду у отплати кредитних обавеза на период од максимално 12 мјесеци, а најдуже до 31.12.2025. године,
 - 2) увођење грејс периода за отплату главнице кредитних обавеза у случају кредита који се отплаћује ануитетно на период најдуже до 31.12.2025. године,
 - 3) продужење крајњег рока за отплату кредита који се отплаћује ануитетно, максимално до 12 мјесеци од иницијално одобреног рока а најдуже до 31.12.2025. године,
 - 4) продужење рока доспијећа кредита са једнократним доспијећем на период најдуже до 31.12.2025. године,
 - 5) прилагођавање плана отплате сразмјерно смањењу извора за отплату или неком другом релевантном параметру који одреди МКО,
 - 6) друге мјере са циљем олакшавања измиривања кредитних обавеза клијента МКО.
- (2) Посебне мјере из става 1. овог члана могу да укључе и друге модалитете прилагођавања начина и динамике отплате кредитних обавеза, примјерене олакшице и друге облике подршке МКО клијентима МКО из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке.
- (3) У оквиру посебних мјера из ст. 1. и 2. овог члана МКО је дужна проводити све потребне активности ради адекватног управљања кредитним ризиком и прилагођавања тренутним и привременим околностима, са циљем стварања услова за накнадни опоравак и ублажавање негативних економских посљедица на одрживост клијента МКО.
- (4) МКО је дужна усвојити Програм посебних мјера донесен у складу са овом одлуком, те исти редовно ажурирати у случају измјена истог. МКО је дужна Програмом посебних мјера прописати обавезу клијента МКО да обавијести МКО о престанку постојања услова који су узроковали да су клијенту МКО извори за отплату кредитних обавеза смањени или би могли бити смањени и тиме му је отежано, онемогућено или ће бити онемогућено уредно измиривање обавеза према МКО, те пратити испуњење обавезе од стране клијента МКО.
- (5) МКО је дужна за клијенте МКО из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке дефинисати примјерен модалитет који садржи посебне мјере из овог члана који ће помоћи клијентима МКО да у наредном периоду измирују кредитне обавезе према МКО.
- (6) Модалитет може садржавати једну или комбинацију посебних мјера, на основу захтјева клијента МКО и проведене кредитне анализе, на основу којих је МКО процијенила да ће одобрене мјере помоћи клијенту да у наредном периоду уредно измирује кредитне обавезе према МКО.
- (7) Уколико модалитет подразумијева комбинацију мјера из става 1. т. 1. и 2. овог члана МКО може одобрити те посебне мјере на период најдуже до 31.12.2025. године.

Одобрење посебних мјера

Члан 4.

- (1) МКО може одобрити клијентима МКО из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке посебне мјере из члана 3. ст. 1. и 2. ове одлуке, уколико су испуњени следећи услови:
 - 1) да је клијент МКО поднио захтјев у писаној форми;
 - 2) да је клијент МКО приложио одговарајућу документацију којом доказује:
 1. губитак посла без личне кривице; или
 2. значајно смањење плате или других редовних личних примања у најмањем проценту од 20%, а према критеријима које МКО утврди интерним процедурама; или
 3. неуредно примање плате или других редовних личних примања; или

4. да је дошао у ситуацију да не може уредно сервисирати своје кредитне обавезе из других разлога, а који су довели до настанка услова наведених под 1, 2. и 3. из ове тачке;
 - 3) да клијент нема кашњења и/или нема кашњење дуже од 30 дана у отплати кредита за који се одобрава посебна мјера;
 - 4) да је МКО процијенила да промјена услова кредитирања омогућава клијенту МКО да у наредном периоду уредно измирује своје обавезе према МКО.
- (2) Прије одобрења посебних мјера прописаних овом одлуком, МКО је дужна да клијента МКО транспарентно упозна са могућностима кориштења истих, свим условима и ефектима мјера (понуда), а клијенти МКО су дужни изјаснити се о понуди и доставити писану изјаву о прихватању понуде ако исту прихватају.
 - (3) МКО је дужна осигурати потпуну документованост проведених поступака.
 - (4) Услове одобрених посебних мјера из члана 3. ст. 1. и 2. ове одлуке (временско трајање, износ, висина појединачне рате и камате и сл.) МКО утврђује кредитном анализом, те анализом очекиваних извора за отплату, у складу са својим интерним политикама и процедурама.
 - (5) МКО не може вршити одобрење посебних мјера у смислу ове одлуке на начин да отежава положај клијента МКО (повећање каматне стопе, наплате накнаде за одобрење посебних мјера и сл.).
 - (6) Престанком испуњења услова наведених у ставу 1. тачка 2. овог члана, престају да важе олакшице, односно посебне мјере из члана 3. ове одлуке у року од најдуже 30 дана од дана престанка испуњења тих услова.

Модификација

Члан 5.

- (1) Модификација кредитних обавеза из члана 2. став 1. тачка 1. ове одлуке подразумијева измјену неких или свих услова оригиналног уговора и представља уговором регулисано ново потраживање којем су замијењене постојеће кредитне обавезе клијената МКО, а могу да укључују и продужење рока враћања главнице и/или камате/накнаде, смањења каматне стопе, отпис дијела потраживања, одобравање нових кредитних средстава у складу са релевантним законским ограничењима или друге битне промјене уговорених услова којима се олакшава положај клијената МКО.
- (2) У оквиру примјене посебних мјера, каматна стопа за модификоване кредитне обавезе не може бити већа него што је била дефинисана оригиналним уговором.
- (3) Приликом уговарања посебних мјера, МКО не може наплаћивати додатне накнаде за извршене услуге, односно накнаде повезане са модификацијом кредитних обавеза.
- (4) За промјене првобитно уговорених услова кредита, МКО су у обавези обезбиједити сагласност свих осталих уговорних страна у кредитном послу, као и поштовање Закона о микрокредитним организацијама у дијелу заштите права и интереса корисника микрокредита.
- (5) У току трајања мораторија МКО не обрачунава затезну камату на износ доспијелих потраживања.

Посебна правила за управљање кредитним ризиком

Члан 6.

- (1) У случају да МКО клијентима МКО одобри мораторијум из члана 3. став 1. тачка 1. ове одлуке, тада у својој евиденцији може ове клијенте задржати у категорији класификације са припадајућим процентом резервисања и класификацијом потраживања који су били на датум модификације.
- (2) Након истека периода на који је одобрен мораторијум, класификација и резервисања за очекиване кредитне губитке се даље врше у складу са Одлуком о висини и начину формирања

резерви за покриће кредитних губитака микрокредитних организација („Службени гласник Републике Српске“ број 03/07).

- (3) У случају да МКО клијенту МКО одобри друге посебне мјере из члана 3. ст. 1. и 2. ове одлуке сматра се да је извршена модификација претходно уговорених кредитних обавеза (укључује и претходни план отплате кредита), те ће од дана закључења уговора даља класификација и резервисања за очекиване кредитне губитке модификованих кредитних обавеза зависити од броја дана кашњења у отплати модификованих кредитних обавеза сходно Одлуци о висини и начину формирања резерви за покриће кредитних губитака микрокредитних организација.

Извјештавање

Члан 7.

- (1) МКО је дужна осигурати праћење реализације посебних мјера, водити посебне аналитичке евиденције на начин да све активности о одобравању и уговарању посебних мјера из ове одлуке и њихови ефекти буду прегледни и доступни за потребе МКО, као и у сврху надзора који обавља Агенција.
- (2) Агенција ће посебном Инструкцијом прописати захтјеве за извјештавање микрокредитне организације о ефектима примјене посебних мјера у смислу ове одлуке.

Подношење захтјева

Члан 8.

Клијенти МКО из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке могу подносити захтјеве за посебне мјере у складу са овом одлуком најкасније до 31.03.2025. године.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 9.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“ а примјењује се до 31.12.2025. године или до опозива од стране Агенције.

Број: УО-107/24

Датум: 29.10.2024. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА
Дејан Кустурић